

Samenvatting Werkafspraken Inhalatie Medicatie (WIM) Hoogeveen: eerste en tweede lijn

Algemene uitgangspunten

- De patiënt wordt gestimuleerd medeverantwoordelijkheid te nemen voor het welslagen van de therapie; voldoende inzicht in de ziekte en behandeling zijn daarbij essentieel
- De optimale match tussen inhalator en de karakteristieken van de patiënt is belangrijker voor het slagen van de therapie dan de werkzame stof binnen een klasse
- Bij de keuze van de juiste inhalator wordt deze volgorde gehanteerd:
Medicatieklasse (SABA, SAMA, LABA, LAMA, ICS) – **toedieningsvorm** (inhalator) – **stofnaam** – **dosering**

Voorschrijven en keuze

- Selecteer de medicijnklasse op basis van standaarden (NHG / NVALT) voor astma en COPD
- Bereid de patiënt voor op de behandeling, bespreek de noodzaak van instructie en herhaling (priming)
- Controleer of de patiënt reeds een bepaalde toedieningsvorm (inhalator) effectief gebruikt
- Kies de passende inhalator in samenspraak met de patiënt op basis van uniformiteit, patiëntenkarakteristieken, barrières en voorkeuren: gebruik hiervoor de **website: www.inhalatiemedicatie.nl**
- Geef bij voorkeur direct een **eerste instructie** of laat deze verzorgen door de POH of LVPK
- Maak het recept aan. Indien de eerste instructie **niet** kan worden uitgevoerd wordt op het recept vermeld: 'MET EERSTE INSTRUCTIE' en verwijst de patiënt naar de apotheek voor een **eerste** (of tweede) **instructie**

Geven van inhalatie-instructie: methode

- Een goede instructie geschiedt met het **5-stappenmodel** door een gekwalificeerde zorgverlener:
 1. Voordoen: de **zorgverlener voert uit**: de gehele handeling met placebomateriaal zonder toelichting
 2. Uitleggen: de **zorgverlener legt uit**: alle afzonderlijke stappen mét toelichting
 3. Benoemen: de **patiënt benoemt**: alle stappen, terwijl de zorgverlener ze uitvoert
 4. Zelf doen: de **patiënt voert uit**: alle stappen met eigen materiaal
 5. Feedback: de **zorgverlener geeft feedback**: over de uitvoering door de patiënt
- Iedere instructie wordt gegeven volgens de **LAN protocollen** op: **www.inhalatorgebruik.nl**
- Bij iedere voorgeschreven inhalator hoort een eigen instructie
- Geef de patiënt voor **iedere inhalator**:
 - Mondelinge en schriftelijke **informatie** over het moment van inhaleren, de gebruiksduur, het reinigen, vervanging en mogelijke bijwerkingen van de medicatie
 - Een **Patiëntenkaart** met daarop in woord en beeld de belangrijkste stappen en informatie over gebruiksduur en reinigen van het materiaal
 - Een **Inhalatie-pas** waarop aangegeven wordt: wie, wanneer instructie heeft gegeven en wat aandachtspunten zijn: stimuleer de patiënt deze mee te nemen bij een herhalingsinstructie
 - Geef een **nieuwe Inhalatie-pas** als de patiënt de vorige kaart kwijt of vergeten is
 - Informatie over de LAN site **www.inhalatorgebruik.nl**
- Geef de patiënt informatie over het **moment van herhalingsinstructie** en wie deze instructie gaat geven
- Stimuleer de patiënt vragen te stellen en geef informatie over met wie contact op te nemen bij vragen

Geven van inhalatie-instructie: frequentie en beloop

- De **eerste instructie** wordt gegeven door de voorschrijver of volgens afspraak door de POH/LVPK (zie Voorschrijven en Keuze)
- De **tweede instructie** (of eerste) vindt plaats **bij de eerste uitgifte** door de apotheek, bij voorkeur gevolgd door een servicebericht na enkele dagen
- In het eerstvolgende **contactmoment** (fysiek of middels (beeld)bellen) met de zorgverlener (voorschrijver, POH/LVPK of apotheek) wordt de inhalatietechniek door de patiënt gedemonstreerd
- De **derde instructie** wordt bij de **tweede uitgifte** gegeven door de apotheek
- Bij onvoldoende resultaat van de derde instructie wordt een keuze gemaakt tussen:
 - een **vierde instructie** binnen enkele weken door de apotheek
 - contact opnemen met de voorschrijver met een voorstel voor wijziging
- Bij een vastgestelde goede techniek vindt er **jaarlijks** een controle plaats door de apotheek

Communicatie

- Iedere betrokken zorgverlener benadrukt bij de patiënt het belang van instructie en de herhaling daarvan
- De resultaten van de instructies en de eventuele aandachtspunten worden vastgelegd op de **Inhalatie-pas** van de patiënt en in de bekende **informatiesystemen** (HIS, ZIS, Apotheekinformatiesysteem)
- Wijzigingen, maar ook praktische barrières worden teruggekoppeld naar de voorschrijver (afgifte andere medicatie en/of andere inhalator) en/of problemen bij het verkrijgen van een goede techniek

Bronnen:

- Longalliantie Nederland (LAN); rapport 'Goed gebruik van inhalatiemedicatie' (2014)
- LAN, Landelijk kader regionale formuleria inhalatiemedicatie (maart 2018)
- LAN, Zorgpad Inhalatiemedicatie (27 juni 2019)
- www.inhalatorgebruik.nl (LAN)
- IRW (Inhalation Research Workgroup)

Patiëntenreis inhalatiemedicatie

